

ว่าด้วยเรื่อง Global Recession กับความเห็นที่แตกต่างกัน

โดย นางขวัญใจ เตชเสนสกุล

ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจโลกจากนักเศรษฐศาสตร์หลายสำนักในปัจจุบันมีความแตกต่างกันค่อนข้างมากโดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับ “ภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอย” หรือ “Global Recession” โดยหลายสำนัก อาทิ องค์การสหประชาชาติ (UN) และ Goldman Sachs มองว่าเศรษฐกิจโลกมีความเสี่ยงสูงที่จะเข้าสู่ภาวะถดถอยในระยะอันใกล้ ขณะที่บางสำนัก อาทิ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และ Robert Shiller นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล กลับมองว่าภาวะเศรษฐกิจโลกโดยรวมมีความเสี่ยงที่จะเข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยค่อนข้างน้อย ทั้งนี้ ความคิดเห็นต่อภาวะ Global Recession ที่แตกต่างกันดังกล่าว ส่วนหนึ่งเป็นเพราะปัจจุบันยังไม่มีนิยามหรือคำจำกัดความของ Global Recession ที่ชัดเจนซึ่งทุกฝ่ายเห็นพ้องต้องกัน ทำให้มุมมองต่อ Global Recession ของนักเศรษฐศาสตร์แต่ละสำนักแตกต่างกัน โดยหากพิจารณานิยามของ Global Recession ที่มีการพูดถึงกันในปัจจุบัน พบว่ามีอยู่ 3 ทฤษฎีหลัก ได้แก่

- **เศรษฐกิจเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (Q-O-Q) หดตัว 2 ไตรมาสติดต่อกัน** ถูกคิดขึ้นโดย Julius Shiskin นักเศรษฐศาสตร์ชาวสหรัฐฯ ในปี 2517 ซึ่งปัจจุบันถือเป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจถดถอยที่นิยมใช้แพร่หลายที่สุด และมักเรียกภาวะเศรษฐกิจถดถอยตามรูปแบบดังกล่าวว่า การถดถอยทางเทคนิค หรือ “Technical Recession” ซึ่งแม้ทฤษฎีดังกล่าวจะไม่สามารถชี้ให้เห็นถึงภาวะ Global Recession ได้โดยตรง เนื่องจากยังไม่มีหน่วยงานใดจัดทำตัวเลข GDP โลกภายใต้ไตรมาสอย่างเป็นทางการ แต่ก็นิยมประเมิน Global Recession ในเบื้องต้นจาก GDP รายไตรมาสของ 3 ประเทศเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ สหรัฐฯ EU และญี่ปุ่น ซึ่งมีขนาดเศรษฐกิจรวมกันกว่า 50% ของเศรษฐกิจโลก ซึ่งจากตัวเลขเศรษฐกิจล่าสุดของทั้ง 3 ประเทศ พบว่ายังไม่มี GDP ประเทศใดหดตัวในช่วง 2 ไตรมาสแรกของปี 2562 แต่เริ่มมีทิศทางชะลอตัวลงบ้าง สะท้อนให้เห็นว่า เศรษฐกิจโลกกำลังเข้าสู่ภาวะชะลอตัวแต่ยังไม่มีแนวโน้มเข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยเมื่อพิจารณาตามทฤษฎีดังกล่าว

- **ดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจสำคัญในมิติต่าง ๆ หดตัวต่อเนื่องพร้อมกัน** ถูกคิดขึ้นโดย National Bureau of Economic Research ของสหรัฐฯ โดยดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจที่จะนำมาใช้พิจารณาภาวะเศรษฐกิจถดถอย ได้แก่ ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม ความเชื่อมั่นผู้บริโภค ยอดค้าปลีก และอัตราว่างงาน เป็นต้น ซึ่งหากดัชนีชี้วัดต่าง ๆ ดังกล่าวหดตัวพร้อมกัน เป็นระยะเวลา 2-3 เดือนติดต่อกัน จะถือว่าเข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอย ทั้งนี้ หากพิจารณาดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจดังกล่าวของ สหรัฐฯ EU และญี่ปุ่น พบว่า ทั้ง สหรัฐฯ EU และญี่ปุ่น เริ่มมีความเสี่ยงที่จะเข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอย สะท้อนถึงความเสี่ยงที่จะเกิด Global Recession ที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน

ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจถดถอยตามนิยามของ National Bureau of Economic Research

	ดัชนี PMI ภาคการผลิต	ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค	ยอดค้าปลีก	อัตราว่างงาน
สหรัฐฯ	ต่ำกว่า 50 ครั้งแรกในรอบ 10 ปี	ต่ำสุดในรอบ 3 ปี	ขยายตัวสูงสุดในรอบ 4 เดือน	ต่ำสุดในรอบ 50 ปี
ยุโรป	ต่ำกว่า 50 เป็นเดือนที่ 7 ติดต่อกัน	ต่ำสุดในรอบ 3 ปี	หดตัวต่ำสุดในรอบ 7 เดือน	ต่ำสุดในรอบ 10 ปี
ญี่ปุ่น	ต่ำกว่า 50 เป็นเดือนที่ 4 ติดต่อกัน	ต่ำสุดในรอบ 5 ปี	หดตัวต่ำสุดในรอบ 3 ปี	ต่ำสุดในรอบ 26 ปี

ที่มา : รวบรวมโดยฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

- **ผลผลิตต่อหัวประชากรของโลกหดตัว (World Per Capita Output)** ถูกคิดและนำไปใช้เป็นที่นิยมอ้างอิงภาวะ Global Recession โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ทั้งนี้ IMF คาดการณ์ World Per Capita Output ในปี 2562 และ 2563 ว่าจะขยายตัว 2.1% และ 2.4% ตามลำดับ สะท้อนว่าภาวะเศรษฐกิจโลกยังไม่มีแนวโน้มจะเข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม นิยามภาวะเศรษฐกิจถดถอยของ IMF ดังกล่าว ยังไม่เป็นที่นิยมอ้างอิงแพร่หลายนัก เนื่องจากการคำนวณ World Per Capita Output มีความซับซ้อนและยุ่งยาก

แม้ปัจจุบันจะยังไม่มีทฤษฎีใดสามารถชี้ชัดถึงการเกิด Global Recession ได้ แต่ก็ถือเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ส่งออกในการนำมาใช้ติดตามภาวะเศรษฐกิจโลกและประเทศคู่ค้าสำคัญ เพื่อที่ผู้ประกอบการจะได้วางแผนและปรับกลยุทธ์ทางธุรกิจและป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที

Disclaimer : คอลัมน์นี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ธสน.